

Mer om Petängsfältet

Från 1870 till 1873 bröts en gruva vid Sandbrottet av löjtnant A. Cullberg och Nartorps Aktiebolag, men hela fältet har sedan varit ödelagt. Sedan 1912 har av nuvarande ägarne undersöknings och diamantborrningsarbeten företagits.

En del av Rumålsgruvorna ha även brutits av Finspong för länge sedan. På 1870- talet bröts en av gruvorna av en Herr Gödecke från Norrköping. Malmtillgången var synnerligen riklig och malmen rik. Att arbetet nedlades berodde troligen på svavelhalten.

Geologi: Omgivande bergarter består av röd gneis. Gångarten är mäktig och regelbunden samt består av grönskarn och mörkgrön epidot. Vid Petängen och Sandbrottet uppträder på liggandet regelbundet vit kalk.

Malm: Petängsfältet. De enda djupa gruvorna No.1 och No.2 ha avsänkts å den svavelfria malmen inom utmål 1. De äro 150 meter djupa och ha enl. bergsrelationerna fortfarande malm på botten. Inom de övriga utmålen går malmen i dagen och endast några mindre sprängningar ha ägt rum. En av malmlinserna är omkring 120 meter lång och högsta bredden 8 till 9 meter.

Den mäst samlade malmen är dock jordtäckt och belägen i en liten mosse, som hittills ej blivit utgrävd, varför någon noggrannare undersökning ej kunnat äga rum. Malmens järnhalt inom fältet synes växla mellan 47 och 57 %. De gamla varpen äro till stor del icke alls eller och högst illa skradda, varför tusetals ton malm kunna utskrädas, synnerligast om ett anrikningsverk kommer att byggas.

Sandbrottet. Den djupaste gruvan är det på 1870 – talet brutna schaktet som är omkr. 35 meter. Malmen går nästan överallt i dagen, men är i nordöstra delen av fältet jordtäckt och belägen under ett gärde. De nuvarande ägarna upptogo 1912 ett undersökningsschakt i detta gärde samt företogo diamantborrningar 1916 å en malmlins som redan å föga djup visade sig vara 10 meter bred. Malm i varpen finnes även vid detta gruvfält. Järnhalten är omkring 50 %. Malmlinsernas bredd synes vara betydande. Malmen är överallt svartmalm. Rumål. Den djupaste gruvan är omkr. 30 meter. Malmen som är 55 till 60 % synes vara samlad i två huvudlinser, är lätt åtkomlig och tillgången synes av allt att döma vara stor. Ovanligt mycket malm i varpen. Malmen är svartmalm.

Jämförelser: Alla dessa tre gruvfält ligga så nära varandra, inom en cirkel av en kilometers radie att de med lätthet kunna brytas gemensamt. De ligga i samma formation och på en mils avstånd från Nartorps gamla gruvfält, som genom undertäcknads förmedling år 1911 försålde av Finspong (Stens Bruk) till ett tyskt bolag. Nartorps gruva, som är 340 meter djup lemnar nu årligen till export 30.000 ton kvalitetsmalm. Denna gruva lemnade före 1911 under Finspongsbolaget endast 1 å 2000 ton malm årligen.

På grund av Petängs, Sandbrotts- och Rumå fältens närbelägenhet till Nartorp och deras fullkomligt ensartade geologiska och mineralogiska förhållanden, är det så gott som avgjort att deras malm även nedstiger till ett likartat djup av åtminstone 340 meter. Allrahälst som vid Nartorp malmen allt mera tilltagit i bredd och kvalitet ju djupare man kommit och för närvarande på botten har en längd av 85 och en bredd av 26 meter. Man kan därför, med en till visshet gränsande sannolikhet, påstå att Petängs, Sandbrotts- och Rumåsfälten, med kraft exploaterade, skulle lemna en i jämförelse med Nartorp mångdubbel exportsiffra. I dagen har malmen vid Nartorp ej varit mer än 1/3 så lång och så mäktig som vid Petängsfältet.

Råmamalmen kostade vid Nartorp förra året kr. 3.50 per ton i brytningskostnad.

När alla avskrivningar gjorts kostade den anrikade och på en 6 km. linbana transporterade exportmalmen 9 kr per ton. fritt ombord år 1916.

Börrum i november 1916

A Cullberg